

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันพุธที่ 3 เมษายน พ.ศ.2562

คอลัมน์ หน้ามองฟ้า เท้าหยั่งดิน : ระวังน้ำ..ฤดูแล้ง

แม้ปีนี้จะเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ แต่กระนั้น กรมชลประทาน ได้ออกมายืนยันในพื้นที่เขตชลประทานจะไม่ขาดแคลนน้ำแน่นอน อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่มีความกังวล การทำนาต่อเนื่อง หรือทำนาปรังรอบที่ 2

เขื่อนลำตะคอง จ.นครราชสีมา ปีนี้ น้ำค่อนข้างดี เข้าสู่ฤดูแล้ง (1 พ.ย.61) มีน้ำ

264.42 ล้าน ลบ.ม. หรือ 84.08% ของความจุ คณะกรรมการจัดการชลประทาน (JMC) เขื่อนลำตะคอง ซึ่งมาจากตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้น้ำและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้วางแผนในการจัดสรรน้ำไว้ทั้งหมด 140 ล้าน ลบ.ม. ในจำนวนนี้เพื่อนาปรังและเพาะปลูกฤดูแล้งจำนวน 48 ล้าน ลบ.ม. ส่วนที่เหลือต้องสำรองไว้ใช้ใน ช่วงต้นฤดูฝน...ทำให้มีน้ำทำนาปรังได้กว่า 50,000 ไร่ และมีน้ำเพียงพอใช้ในกิจกรรมอื่นๆไปจนถึงฤดูแล้ง

ยกเว้นถ้าเกษตรกรทำนาปรังรอบ 2 จะส่งผลกระทบต่อน้ำที่ใช้ทำน้ำประปาซึ่งจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะขาดแคลนเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งยังจะทำให้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศไม่สมดุล ซึ่งจะทำให้แม่น้ำลำตะคองที่ไหลผ่านตัวเมือง จ.นครราชสีมา เกิดการเน่าเสีย ชุมชนเดือดร้อน ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างแน่นอน

พื้นที่ชลประทานอื่นๆมีปัญหาแบบเดียวกัน โดยเฉพาะลุ่มเจ้าพระยา ขณะนี้ปลูกข้าวนาปรังเกินแผนไปกว่า 550,000 ไร่ และเกษตรกรส่วนหนึ่งได้ทำนาปรังรอบ 2 อีกด้วย อาจส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำในภาคส่วนอื่นๆได้

อีกปัญหาหนึ่งที่จะเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง...น้ำทะเลหนุนสูงกระทบต่อคุณภาพน้ำเพื่อการเกษตรและทำน้ำประปา

ดร.ทองเปลว กองจันทร์ อธิบดีกรมชลประทาน บอกว่า ขณะนี้ได้สั่งการให้ตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง ทั้งน้ำเค็มและน้ำเสีย โดยเฉพาะ แม่น้ำสายสำคัญๆ เจ้าพระยา แม่กลอง ท่าจีน บางปะกง-ปราจีนบุรี และ เพชรบุรี จะต้องบริหารจัดการน้ำให้สัมพันธ์กับการขึ้นลงของน้ำทะเล พร้อมควบคุมการเปิดปิดประตูระบายน้ำตามคลองต่างๆไม่ให้น้ำเค็มไหลเข้าพื้นที่การเกษตร...ตรวจวัดค่าเป็นรายชั่วโมงจนกว่าจะสิ้นสุดฤดูแล้ง ขณะนี้ยังไม่พบปัญหาเรื่องความเค็มและน้ำเน่าเสียแต่อย่างใด

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

ฉบับวันพุธที่ 3 เมษายน พ.ศ.2562

ผวาภัยแล้งเข้มบริหารลำตะคอง งดนาปรังรอบ2-เลี้ยงผันปลักเดิมน้ำต้นทุน

นายชยุตพงศ์ อารุงสุข ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำตะคอง กรมชลประทาน เปิดเผยถึงการบริหารจัดการน้ำของเขื่อนลำตะคองช่วงฤดูแล้งปีนี้ว่า เป็นไปตามที่คณะกรรมการจัดการชลประทาน (JMC) วางแผนไว้ เมื่อเริ่มเข้าฤดูแล้งวันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ที่ผ่านมา เขื่อนลำตะคอง จ.นครราชสีมา มีปริมาณน้ำ 264.42 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) คิดเป็นร้อยละ 84.08 ของความจุเก็บกัก ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี และวางแผนจัดสรรน้ำเพื่อฤดูฝนปี2561/2562 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 – 30 เมษายน 2562 เพื่ออุปโภค-บริโภค 29 ล้านลบ.ม. เพื่อการอุตสาหกรรม 6 ล้านลบ.ม. เพื่อรักษาระบบนิเวศน์ 31 ล้านลบ.ม. น้ำระเหยรั่วซึม 26 ล้านลบ.ม. จึงยังมีน้ำเหลือเพื่อนาปรังและเพาะปลูกฤดูแล้ง 48 ล้านลบ.ม. รวมความต้องการใช้น้ำ 140 ล้านลบ.ม.

ทั้งนี้ จากการบริหารจัดการน้ำที่เข้มงวด เจ้าหน้าที่ชลประทานดูแลการเปิด-ปิดประตูระบายน้ำทั้ง 5 แห่ง ตลอดลำน้ำลำตะคอง เพื่อให้การส่งน้ำเป็นไปตามรอบเวรที่คณะกรรมการ JMC กำหนดไว้ การใช้น้ำไม่เกิดการสูญเปล่า ทำให้มีน้ำพอเพียงเปิดพื้นที่นาปรังอีก 27,000 ไร่ รวมขณะนี้ทำนาปรังไปแล้วกว่า 50,000 ไร่ ซึ่งมีปริมาณน้ำเพียงพอที่จะจัดสรรให้

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีเกษตรกรบางรายจะเริ่มปลูกนาปรังรอบที่ 2 กรมชลประทานขอความร่วมมือให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการส่งน้ำฯ ลำตะคองงดปลูกนาปรังรอบที่ 2 เพราะจากการทดน้ำไปใช้ปลูกนาระหว่างทาง นอกจากทำให้พื้นที่ช่วงปลายคลองส่งน้ำ เช่น อ.เมือง อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครราชสีมา เริ่มขาดแคลนน้ำแล้ว ระยะเวลาจะกระทบถึงน้ำที่ส่งไปเพื่อผลิตน้ำประปา ซึ่งเสี่ยงภัยแล้งเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งยังจะกระทบน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ในลำน้ำ ทำให้แม่น้ำลำตะคองที่ไหลผ่านตัวเมืองจ.นครราชสีมาเน่าเสีย ชุมชนเดือดร้อน ส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง ทั้งนี้ ได้ส่งเจ้าหน้าที่กรมชลประทานลงพื้นที่ทำความเข้าใจ และปิดประตูระบายน้ำช่วงต้นคลองบริเวณ อ.สีคิ้ว อ.ขามทะเลสอ อ.สูงเนิน เพื่อให้ได้น้ำให้ถึงปลายคลองมากที่สุดโดยไม่เพิ่มการส่งน้ำ

สำหรับเขื่อนลำตะคองเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ความจุ 314 ล้านลบ.ม.เป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้การเกษตรและอุปโภคบริโภคเป็นหลัก ครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่ อ.ปากช่อง อ.สีคิ้ว อ.สูงเนิน อ.ขามทะเลสอ อ.เมือง และ อ.เฉลิมพระเกียรติ รวม 1.5 แสนไร่ แต่ช่วง 20 ปีที่ผ่านมา สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้น้ำไหลเข้าอ่างฯเฉลี่ยปีละ 250 ล้านลบ.ม. มีเพียง 2 ปีคือ ปี2543 และ ปี2554 ที่น้ำไหลเข้าเต็มความจุ และปี 2559 มีน้ำไหลเข้าอ่างฯน้อยที่สุดประมาณ 103 ล้านลบ.ม. ทำให้ตัวเมืองนครราชสีมาขาดน้ำ ถูกประกาศเป็นเขตประสบภาวะภัยแล้ง

“แนวโน้มความต้องการใช้น้ำเมืองโคราชเพิ่มขึ้นทุกกิจกรรมกล่าวคือ เขื่อนลำตะคองส่งน้ำให้การประปาทั้งหมด 81 แห่ง ทั้งประปาภูมิภาค ประปาเทศบาล และประปาหมู่บ้าน ปริมาณความต้องการใช้น้ำ 60 ล้านลบ.ม.ต่อปี การอุตสาหกรรมที่เติบโตต่อเนื่อง ต้องการใช้น้ำ 12 ล้านลบ.ม.ต่อปี การรักษาลำ

น้ำลำตะคองใช้น้ำอย่างน้อยปีละ 36 ล้านลบ.ม. และเขื่อนเสียน้ำจากอากาศที่ร้อนขึ้น เกิดการระเหยเร็วขึ้น ทั้งปีไม่ต่ำกว่า 48 ล้านลบ.ม. และในปีที่ต้องส่งน้ำให้เกษตรกรช่วงต้นฤดูทำนาในพื้นที่ 1.5 แสนไร่ ใช้น้ำ 150 ล้านลบ.ม. รวมต้องใช้น้ำ 306 ล้านลบ.ม.ต่อปี จุดนี้มีความเสี่ยงขาดน้ำในอนาคต ทางจังหวัดและกรมชลประทานจึงหารือกันเพื่อหาทางเพิ่มน้ำต้นทุนให้เขื่อนลำตะคอง โดยผันน้ำจากเขื่อนป่าสักมาพักไว้ที่อ่างเก็บน้ำมวกเหล็ก ก่อนส่งเข้าเขื่อนลำตะคอง ซึ่งอยู่ระหว่างพิจารณาของสำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี” ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำฯ ลำตะคองกล่าว

อย่างไรก็ดี ขณะที่โครงการผันน้ำตะคองยังไม่เกิด กรมชลประทานไปเน้นที่การบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ การปล่อยน้ำแต่ละครั้งพิจารณาอย่างรอบคอบ และมีแผนชัดเจน